

MISCELLANEA

Acolo unde îngerii ezită să pătrundă* Lordul Neuberger de Abbotsbury (pe când era Master of the Rolls)

Adresarea prezidențială, Holdsworth Club, 2012

2 martie 2012

(1) Introducere ¹

1. Este o mare onoare să prezidez în acest an clubul Holdsworth și să țin prelegerea lui anuală. Nu doar pentru că pășesc pe trepte încrustate cu stele, o expresie potrivită pentru săptămâna Premiilor Oscar. Dar și pentru că William Searle Holdsworth a fost un gigant al dreptului englez; *History of English Law*² a sa, în șaptesprezece volume, este o inventariere incredibilă a evoluției dreptului din timpul anglo-saxonilor până în secolul XX.
2. Bineînțeles, dreptul nu rămâne fix. Schimbările prin care a trecut sistemul juridic englez în ultimii cincizeci de ani l-ar fi uimit pe Holdsworth. Există evoluții locale ale dreptului administrativ, care au făcut ca acesta să fie de nerecunoscut începând cu anii 1960, și s-au înregistrat schimbări notabile în dreptul obligațiilor, în *trust* și în dreptul funciar. Dar mai frapantă este dimensiunea europeană. Consecințele pe scară largă ale introducerii dreptului Uniunii Europene au fost apreciate progresiv din momentul în care am aderat la Piața Comună, așa cum se numea aceasta, în 1972. Și mai există dreptul drepturilor omului, care a produs un efect puternic prin incorporarea Convenției Europene în dreptul englez. Cred că dreptul Uniunii Europene și dreptul drepturilor omului au mai produs, de asemenea, un efect indirect asupra gândirii noastre – conducând, de exemplu, la o abordare a judecătorilor bazată mai mult pe principii, nu pe precedente, atunci când rezolvă cazurile din fața lor.
3. Fără îndoială, aceste evoluții îl vor ține ocupat pe un viitor Holdsworth, o perioadă suficientă de timp. Îmi imaginez că unul din cele mai mare volume din istoria sa

* Traducere de Valentin Constantin și Teodor Papuc, după originalul publicat pe <https://www.judiciary.uk/wp-content/uploads/JCO/Documents/Speeches/mr-speech-holdsworth-lecture-2012.pdf> (*Where Angels Fear to Trade*). © Coroana britanică.

1 Îi mulțumesc lui John Sorabji pentru ajutorul acordat la pregătirea acestei prelegeri.

2 W.S. Holdsworth, *A History of English Law* (vol. 1-17) (Methuen) (1932).

viitoare va fi cel de drept constituțional. Descentralizarea scoțiană și cea a Țării Galilor, reformele din 1999 ale Camerei Lorzilor, Legea reformei constituționale din 2005 cu reformarea funcției de *Lord Chancellor* și crearea unei Curți Supreme a Regatului Unit vor garanta, prin ele însele, volumul unei asemenea cărți. Aceste reforme au fost influențate, așa cum sugerez, de legăturile noastre europene. Drepturile omului au condus la sau cel puțin au încurajat adoptarea Legii din 2005, din cauza opiniei că un ministru guvernamental nu poate fi judecător și că niciun judecător nu poate fi membru al legislativului. Umbrela UE a făcut mai ușoară contemplarea descentralizării sau chiar a independenței părților mai mici ale Regatului Unit.

4. Având în vedere subiectul de astăzi, mi-a venit în minte că ați putea fi interesați de unele aspecte ale acestor evoluții constituționale. În special, am crezut că mi-aș putea concentra atenția pe ceea ce Keith Mason, un fost Președinte al Curții de Apel din New South Wales, a descris ca fiind „dreptul fiecărui judecător de a contribui la dezbaterea publică”.³ Procedând așa, voi ține cont de avertismentul ales de E.M. Forster ca titlu al unuia din romanele sale, din *Eseu despre critică* al lui Alexander Pope: „neunii se înghesuie acolo unde îngerii ezită să pătrundă”. Pope a continuat cu:

Neîncrederea vorbește cu prudență,
Încă-și mai caută o casă și face mici excursii;
Dar absurdul zgomotos se împrăștie în salve,
Și, niciodată consternat, și niciodată în retragere.
Se dezlănțuie irezistibil, o avalanșă teribilă.

Voi face tot posibilul să evit orice avalanșă teribilă, dar, așa cum ne-a reamintit Pope, speranța rămâne, bineînțeles, întotdeauna vie.⁴

5. Are dreptate Mason atunci când vorbește despre dreptul unui judecător de a contribui la dezbaterea publică? Dacă are dreptate, în ce măsură poate contribui un judecător la dezbateri, în mod corespunzător? Analizând aceste chestiuni, voi începe cu Regulamentul Kilmuir, denumit după Lordul Kilmuir, *Lord Chancellor* din 1954 până în 1962, fostul David Maxwell Fyfe QC, anterior *Attorney-General* și procuror la *Nürnberg*. Probabil că nu a fost unul din oamenii cei mai populari, cel puțin judecând după celebrul cuplet contemporan despre el:

În viață cel mai apropiat lucru de moarte
Este David Patrick Maxwell Fyfe.⁵

(2) Regulamentul *Kilmuir* – O perioadă a tăcerii

6. În iulie 1955, Lordul Kilmuir a fost abordat de Directorul general de atunci al BBC, Sir Ian Jacob, care i-a cerut ajutorul pentru o emisiune despre judecători celebri din

³ Mason, *Should Judges Speak Out*, (Colocviul JCA, Uluru, 9 aprilie 2001) (http://www.lawlink.nsw.gov.au/lawlink/supreme_court/ll_sc.nsf/pages/SCO_speech_mason_090401) (subliniat în textul original).

⁴ Pope, *Eseu despre Om*.

⁵ Anonim.

trecut, pe care BBC dorea să o difuzeze. Directorul general a întrebat dacă BBC putea intervieva câțiva judecători seniori în contextul aceluși program.

7. Lordul Kilmuir i-a consultat pe Lordul *Chief Justice*, pe *Master of the Rolls* și pe Președintele Diviziei judiciare pentru Succesiuni, Divorțuri și Amiralitate de atunci. După o reflecție considerabilă, Lordul Kilmuir i-a trimis lui Sir Ian Jacob următorul răspuns, cu ceea ce a denumit „acordul comun” al celor trei șefi de divizii:

Cred că există un acord în legătură cu faptul că publicul poate fi avantajat atunci când sunt tratate teme serioase și importante de către înaltele autorități prin intermediul radiodifuziunii. Putem avea parte, de exemplu, de o mai bună apreciere a calităților unui judecător eminent din trecut din partea unui membru actual al judiciarului, decât din partea altcuiva.

Însă considerentul prioritar, în opinia mea și a colegilor mei, constă în importanța menținerii separării judecătorilor din această țară de controversele zilei. Atât timp cât un judecător tace, reputația înțelepciunii și a imparțialității sale rămâne incontestabilă; însă fiecare enunț pe care îl exprimă în public, bineînțeles, cu excepția îndeplinirii sarcinilor sale judiciare, îl va aduce, obligatoriu, în centrul criticilor. Mai mult, va fi nepotrivit pentru judecători să fie asociați cu orice gen de discuții sau cu orice ar putea fi interpretat, în mod rezonabil, ca divertisment...⁶

8. Întrerup citatul din răspunsul Lordului Kilmuir adresat lui Sir Ian pentru a observa faptul că îmi pot imagina doar consternarea cu care Lordul Kilmuir, Lordul Goddard *CJ*, Lordul Evershed *MR* și Lordul Merriman *P* i-ar fi văzut pe mai mulți membri ai Curții Supreme vorbind la televizor despre rolul lor, abordările de la locul de muncă, viața de familie și recreere.⁷ Iar cu privire la apariția colegului meu, Lordul Judecător Stanley Burnton, în calitate de critic culinar amator la episodul de săptămâna trecută al emisiunii *Masterchef*⁸, reacția lor este dificil de imaginat. Dacă a oferi opinii serioase și importante despre Lordul Mansfield, *Chief Justice Holt* și *Chief Justice Coke* constituia un act dincolo de limitele acceptabilului, ar fi de preferat să nu ne gândim la cum i-ar fi considerat Lordul Kilmuir pe majoritatea judecătorilor supremi discutând despre cine curăță coaja cartofilor acasă, despre cum își fac cumpărăturile la *Tesco*’s, dacă merg cu bicicleta la serviciu sau despre cum își scriu hotărârile, ca să nu mai vorbim de judecătorii supremi care își dau cu părerea despre *crème brulee* din mango sau din fructul pasiunii.
9. Întorcându-ne la răspunsul Lordului Kilmuir, acesta a continuat spunând că:

... Prin urmare, ca o regulă generală, colegii mei și cu mine am căzut de acord că este indezirabil pentru membrii judiciarului să vorbească la radio sau să apară la televizor. Totuși, recunoaștem că pot exista ocazii, cum ar fi apelurile caritabile, unde nu s-ar ridica nicio excepție la difuzarea mesajului judecătorului. Credem că dacă judecătorii sunt abordați de autoritățile de radiodifuziune cu o cerere de a lua parte la o emisiune cu o ocazie specială, ei ar trebui să-l consulte pe *Lord Chancellor*, care va fi gata întotdeauna să-și exprime opinia cu privire la această cerere.

6 Scrisoarea Lordului Kilmuir către Sir Ian Jacob K.B.E. din 12 decembrie 1955, redată în Barnett *Judges and the media – the Kilmuir Rules*, (1986) Public Law 383 la 384 – 385.

7 Channel 4.

8 BBC 1 (22 februarie 2012).

Exprimarea opiniilor din paragraful menționat mai sus este supusă unei calificări importante; așa cum știți deja, *Lord Chancellor* nu are vreo competență de ordin disciplinar asupra Judecătorilor Maiestății Sale, fiecare dintre ei trebuind să decidă, în eventualitatea în care este invitat la o emisiune, dacă consideră participarea compatibilă cu funcția sa.⁹

10. Cel puțin din punctul de vedere al începutului de secol XXI, cred că este foarte dificil de văzut cum putea conduce un program despre marii judecători ai trecutului la o regulă generală a tăcerii pentru judiciarul curent. Cu atât mai mult cu cât s-a spus că este o regulă concepută să separe judiciarul de „controversele zilei”. Probabil că scopul real al Lordului Kilmuir era să evite deschiderea ecluzelor. Odată ce judecătorii puteau apărea la programe de divertisment difuzate, chiar dacă scopul era unul parțial educativ, unde putea sfârși totul? Regula generală pentru Lordul Kilmuir consta în lipsa vreunui comentariu însă, ca orice regulă generală, ea avea un număr de excepții posibile.
11. Mason sugerează că o asemenea excepție era posibilitatea judecătorilor supremi, care erau și membri ai Camerei Lorzilor, de a trata în fața Parlamentului chestiunile controversate legate de problemele politice prezente în legi. Așa cum a notat el, în timp ce ocupa funcția de *Master of the Rolls*, Lordul Woolf „s-a opus instituirii sentințelor obligatorii în Legea justiției penale din 1977”.¹⁰ De asemenea, acest fapt nu l-a oprit pe alt predecesor al meu în funcția de *Master of the Rolls*, Lordul Denning, să se pronunțe împotriva incorporării Convenției Europene a Drepturilor Omului în dreptul englez atunci când *Bill of Rights* era pe agenda Camerei Lorzilor în 1976¹¹: așa cum a menționat, el spera că Convenția, normele și extensiile lor „nu vor face parte din dreptul Angliei”.¹²
12. Oricât de atractiv ar fi să consideri aceasta o excepție la Regulamentul *Kilmuir*, mă îndoiesc că a fost o excepție adevărată. O consecință a abordării noastre istorice privind separația puterilor era faptul că indivizii puteau aparține uneori mai mult decât uneia din ramurile statului în același timp. Membrii legislativului, *i.e.* membrii Parlamentului și lorzii, puteau și, desigur, mai pot face parte din executiv: ca secretari de stat și ca miniștri, ei răspund efectiv de fiecare minister. *Lord Chancellor* nu era un simplu șef al judiciarului, ci și membru al legislativului și al executivului. Camera Lorzilor exercita, prin Lorzii Judecători – sau, mai exact, prin Comisia sa juridică – autoritatea judiciară, ca o Curte Supremă *de facto* a Regatului Unit. Astfel, Lorzii Judecători nu erau doar membri ai legislativului, ci și ai judiciarului.
13. Împreună cu Baronul de Montesquieu din secolul XVIII, care a lăudat Marea Britanie pentru asigurarea separației puterilor, trebuie să spun că sistemul nostru de guvernare se bazează și s-a bazat întotdeauna pe pragmatism, nu pe principii, pe evoluția organică practică, nu pe coduri teoretice detaliate. Prin urmare, contextul a fost și este totul. În 1806, de exemplu, la cincizeci de ani după moartea lui Montesquieu, Lordul *Chief Justice* Ellenborough era, de fapt, membru al Cabinetului,¹³ însă o asemenea

9 Lord Kilmuir, *ibid.*

10 Mason, *ibid.*

11 Lord Denning, 369 H.L. Deb. 797 – 801 (martie 25, 1976).

12 Lord Denning, 369 H.L. Deb. 800 (martie 25, 1976).

13 Apărat într-un mod interesant de Lordul Brougham (după ce a încetat să mai fie Lord Cancelar) într-un discurs

situație nu a mai existat de atunci. În contextul nostru, ideea este că atunci când acționează ca membri ai altei ramuri a statului, de exemplu, ca membri ai Camerei Lorzilor, judecătorii care își exprimă opiniile vor proceda ca membri ai altei ramuri, nu ca membri ai judiciarului. În calitatea lor de legislatori, Regulamentul *Kilmuir* nu li se aplică.

14. Acestea fiind spuse, existau excepții veritabile de la Regulamentul *Kilmuir*. Cea mai clară era faptul că judecătorii puteau ține prelegeri și discursuri, și adesea așa procedau, fără îndoială despre subiecte interesante, dar sigure, cum ar fi regula din *Foss v Harbottle*¹⁴ sau principiul din *Rylands v. Fletcher*.¹⁵ Astfel, din 1955 până în 1987, toți, cu excepția unor conferențieri *Holdsworth*, erau membri ai judiciarului suprem.¹⁶ Fără îndoială că atunci când a ținut prelegerea *Holdsworth* în anul următor, Lordul Kilmuir era conștient de regulile pe care le-a stabilit în 1955. De o manieră mai generală, exista așteptarea că acele prelegeri și, în acest sens, orice alte discursuri, sau cărți, sau articole scrise de judecători în funcție¹⁷ să evite controversele. Și aproape că întotdeauna lucrurile stăteau așa.
15. Dar în prelegerile sale *Hamlyn* din 1974, *English Law – the New Dimension*,¹⁸ Lordul Scarman a intrat într-o dezbatere detaliată despre necesitatea ca dreptul englez să asigure o protecție consolidată a Drepturilor Omului. Acesta a tras următoarea concluzie:

Sistemul juridic trebuie să asigure acum faptul că dreptul țării va respecta el însuși standardele exigente ale drepturilor omului declarate ca inviolabile prin instrumentele internaționale la care Regatul Unit este parte. Acest fapt reclamă legi consolidate sau fundamentale protejate de un *Bill of Rights* – o lege constituțională a cărei protecție, chiar și împotriva puterii Parlamentului, reprezintă o obligație a tribunalelor. Cu alte cuvinte, trebuie să existe o limitare constituțională a puterii legislative, concepută să protejeze cetățeanul de legislația imediată, elaborată în favoarea sau în detrimentul cuiva și adoptată prin încălcarea drepturilor omului.¹⁹

16. În 1974, ca și astăzi, chestiuni ca necesitatea protecției drepturilor omului și necesitatea incorporării Convenției Europene constituiau teme aprinse, așa cum o demonstrează *Bill of Rights* din 1976, la care am făcut trimitere mai devreme. Lordul Scarman, pe atunci membru al Curții de Apel, nu a intrat, pur și simplu, într-o dezbatere a unei politici publice: el și-a exprimat opinia despre cum ar trebui rezolvată controversa. Fără a dori să se limiteze la drepturile omului, Lordul Scarman a intrat în ape mai tulburi; ape care rămân tulburi și astăzi, din perspectiva posibilității tribunalelor de a anula legi. Cu cuvinte care și-ar putea găsi ecoul în *obiter dicta* din decizia Camerei

din fața Camerei Lorzilor, HL Deb 07 iulie 1837 vol. 38 cc 1836-43.

14 (1843) 2 Hare 461

15 (1868) LR 3 HL 330

16 <<http://www.birmingham.ac.uk/schools/law/alumni/presidents.aspx>>

17 Vezi Mason *ibid*.

18 Vezi Sir Leslie Scarman, *English Law – A New Dimension*, (Stevens & Sons) (1974) http://socialsciences.exeter.ac.uk/media/universityofexeter/schoolofhumanitiesandsocialsciences/law/pdfs/English_Law_the_New_Dimension.pdf

19 Scarman, *ibid* la 19 – 20.

Lorzilor din primul caz al Legii vânătorii,²⁰ în special în cuvintele Lordului Steyn,²¹ Lordul Scarman a spus următoarele:

Înainte de era suveranității legislative nelimitate impuse dreptului modern de victoria Parlamentului din secolul al XVII-lea și făcută să fie respectată de teoriile lui Bentham și Austin din secolul al XIX-lea, judecătorii de *common law* se puteau pronunța cu privire la o lege, iar legislatorii noștri nu ezitau să adopte norme care erau concepute să joace rolul unor prevederi consolidate pentru protecția drepturilor fundamentale ale individului – de exemplu, *Magna Carta*, *Habeas Corpus*. Nu există niciun motiv pentru care *common law*-ul nu ar trebui să accepte o revenire la atitudinile anterioare: nu există niciun motiv pentru care Parlamentul nu ar trebui limitat atunci când este vorba despre drepturile omului.²²

Nu doar incorporarea drepturilor omului, ci și posibilitatea tribunalului de a limita puterea Parlamentului. Probabil că aceasta a fost una din excepțiile la Regulamentul *Kilmuir*, care a apărut ca o consecință a faptului că *Lord Chancellor* nu avea, așa cum a menționat el însuși, competențe în materie disciplinară.

17. Existau și alte excepții la Regulamentul *Kilmuir*. Nu mă refer la faptul că judecătorii erau chemați adesea să prezideze Comitete Regale sau Anchete.²³ Acestea, ca și exemplul menționat mai devreme referitor la dezbaterile din Parlament, sunt exemple în care un judecător îmbracă o pălărie non-judiciară. Ele se situează în afara domeniului Regulamentului *Kilmuir*. Cea mai importantă excepție veritabilă era cea a posibilității judecătorilor supremi de a comenta chestiuni care afectează administrarea corespunzătoare a justiției; adică chestiuni care afectează ramura judiciară a statului; capacitatea tribunalului de a-și îndeplini, așa cum spune Lordul Diplock, funcția constituțională de a face dreptate.²⁴
18. În noiembrie 1987, atunci când Regulamentul *Kilmuir* a intrat în istorie, Lordul Mackay l-a anulat. Așa cum a explicat în prelegerile sale *Hamlyn* din 1993, acesta a considerat că Regulamentul *Kilmuir* era incompatibil cu principiul independenței judiciare. El a conchis că:

... cei care au fost împuterniciți de Comitetul Majestății Sale să realizeze funcția judiciară trebuie să poată decide singuri în aceste chestiuni.²⁵

De atunci, le revenea judecătorilor să decidă dacă și cum vor lua parte la dezbateri publice. Prin urmare, se poate afirma că din 1987, judecătorii au dobândit, în termenii lui Mason, un drept de a participa la discuțiile publice: un drept cu privire la a cărui exercitare Lordul Mackay spunea și Lordul Kilmuir chiar o recunoștea până la urmă,

20 *R (Jackson) v A-G* [2006] 1 A.C. 262

21 [2006] 1 A.C. 262, paras 101-2

22 Scarman, *ibid* at 20 – 21.

23 Vezi, de exemplu, J. Beatson, *Judicial Independence and Accountability: Pressures and Opportunities*, (2008), < <http://www.judiciary.gov.uk/Resources/JCO/Documents/Speeches/beatsonj040608.pdf>>

24 *Bremer Vulkan Schiffbau v South India Shipping* [1981] AC 909

25 Lord Mackay, *The Administration of Justice*, (Stevens & Co) (1993) la 25 – 26 <http://socialsciences.exeter.ac.uk/media/universityofexeter/schoolofhumanitiesandsocialsciences/law/pdfs/The_Administration_of_Justice.pdf>.

că rămânea la discreția lor.

19. Ironia din abolirea Regulamentului *Kilmuir* se afla în faptul că acesta era considerat incompatibil cu independența judecătorească, în timp ce rațiunea introducerii sale era convingerea că el reprezenta un mijloc necesar de menținere a independenței judecătorești. Înainte de a analiza viața de după *Kilmuir*, iar acum și după Legea din 2005, este potrivit să reflectăm succint la natura independenței judecătorești, care prezintă două aspecte: independența individuală și independența instituțională.

(3) După *Kilmuir* – Independența judecătorească

20. Independența individuală se referă la posibilitatea fiecărui judecător de a decide orice caz prin aplicarea dreptului potrivit la faptele stabilite. Judecătorii trebuie să fie independenți față de părți și nu trebuie supuși vreunor presiuni sau stimulente din partea părților. Ei nu trebuie să aibă niciun interes cu privire la rezultat și trebuie să fie deschiși la minte și imparțiali în abordarea cazului. Un discurs despre un subiect care poate face obiectul unei hotărâri judecătorești și în care opiniile judecătorului despre subiect sunt exprimate într-un mod deosebit de ferm sau de tranșant ar putea compromite acest aspect al independenței judecătorești. S-ar putea afirma, dacă subiectul cu privire la care s-a exprimat face obiectul unui litigiu, că judecătorul nu-l va mai aborda cu mintea deschisă. Participarea la controversele zilei poate conduce la incapacitatea judecătorului de a tranșa judiciar acele controverse.
21. Un exemplu celebru în acest sens vine din Statele Unite ale Americii. Judecătorul Scalia de la Curtea Supremă este un judecător ale cărui prelegeri sunt, fără îndoială, ceva ce nu trebuie ratat. Așa cum a spus un comentator, „Scalia este cel mai în măsură să ofere echivalentul jurisprudențial al spargerii chitarei pe scenă”.²⁶ Fără îndoială că în timp ce s-a angajat într-un exercițiu sau două de pirotehnie intelectuală, judecătorul Scalia „a criticat o curte federală de apel care a hotărât că includerea [cuvintelor] „în fața lui Dumnezeu” în jurământul de credință încălca Primul Amendament ... Cu nouă luni mai târziu, atunci când Curtea Supremă a decis că trebuie să exercite un control al acestei hotărâri ..., Scalia a dat curs cererii reclamantului de a se recuza de la judecarea cazului”.²⁷ Judecătorii ar trebui să pășească întotdeauna cu atenție atunci când își exprimă opiniile despre hotărârile tribunalelor inferioare, în intervenții extra-judiciare. Pur și simplu nu poți ști dacă sau când vei fi chemat să rezolvi chestiunea. Poți să ai în vedere chestiunea, poți exprima opinii provizorii sau puncte de vedere preliminare, dar, ca să-l citez pe Sir Humphrey Appleby, sunt curajoși judecătorii care critică o decizie pe care vor putea fi nevoiți să o analizeze într-un proces viitor.
22. Iar aici acțiunile, la fel ca vorbele, pot compromite independența unui judecător. Atunci când a fost votată Legea vânătorii în Camera Lorzilor, în 2003, doi Lorzi Judecători, Lordul Hoffmann și Lordul Scott, au votat împotriva (iar Lordul Scott și-a ținut, de fapt, discursul inaugural împotriva unei versiuni anterioare a Legii vânătorii). Puteau face asta înainte ca Legea din 2005 să excludă toate funcțiile judiciare din

26 Talbot (2005) cited in L. Baum, *Judges and their audiences*, (Princeton) (2008) la 37.

27 Salmon (2003) și Lane (2003) citat în L. Baum, *ibid.* la 2.

Camera. Votând împotriva Legii, nu au putut să participe ulterior la judecarea unor cazuri importante, care au vizat validitatea Legii adoptate și compatibilitatea ei cu Convenția Europeană.²⁸

23. (Între paranteze, trebuie să-mi manifest dubiile cu privire la acest principiu al recuzării bazat pe percepția unor prejudecăți, care este general acceptat. Dacă Lordul Hoffmann și Lordul Scott nu ar fi votat împotriva Legii vânătorii de vulpi sau dacă judecătorul Scalia nu și-ar fi exprimat opinia despre jurământul de credință, probabil că ar fi fost îndreptățiți să judece recursurile în discuție. Dar, în orice caz, s-ar putea spune că ar fi fost mai dăunător decât judecarea recursurilor după exprimarea opiniilor lor. Dacă ar fi tăcut sau nu ar fi votat, opiniile sau prejudecățile lor nu ar fi fost diferite, ci ar fi fost secrete. Prin urmare, argumentul că abordarea acceptată în prezent descurajează transparența și încurajează ipocrizia are o forță evidentă sau, pentru a pune problema într-un alt mod, sistemul actual pare să prețuiască mai mult faptul că se vede că se face dreptate, decât faptul că se face dreptate în realitate.)
24. Indiferent dacă această afirmație este adevărată sau greșită, faptul nu diminuează importanța fundamentală a independenței individuale. Independența instituțională merge mai departe decât independența individuală. Ea se referă la principiul constituțional potrivit căruia judiciarul este independent de celelalte două ramuri ale statului. Este principiul constituțional potrivit căruia judiciarul nu poate fi influențat de executiv sau de legislativ atunci când își îndeplinește funcția judiciară. Indiferent dacă este vizibilă sau ascunsă, influența subminează capacitatea judiciarului de a decide cazurile. Justiția supusă influențelor nu este, pur și simplu, justiție. Ea este în inamicul preeminenței dreptului și al sistemului nostru democratic.
25. Independența instituțională poate fi compromisă în mai multe feluri. Ea poate fi compromisă din cauza accesului necorespunzător al executivului la instanțe, în cazurile particulare; această idee este reflectată în prezent în interdicția legală referitoare la un asemenea acces prin secțiunea 3(5) din Legea reformei constituționale din 2005. Ea poate fi compromisă din cauză că judiciarul este atras în discuții cu executivul și cu legislativul care, de exemplu, cheamă judiciarul să ofere consultații juridice, să comenteze corectitudinea sau constituționalitatea politicilor publice sau a proiectelor legislative.
26. Poate fi luat un exemplu din Statele Unite. Din 1933 până în 1945, Frances Perkins a fost Secretarul SUA al Muncii și responsabil de ceea ce a devenit baza sistemului de securitate socială din SUA: Legea securității sociale din 1935. Trecerea ei prin Congres nu a fost, în mod evident, o sarcină ușoară. Congresul nu a fost singura problemă. A mai existat, cred, ideea că Curtea Supremă a SUA ar putea anula legea. Secretarul Perkins a purtat o discuție, în cadrul a ceea ce numim o „ocazie socială”, cu un judecător al Curții Supreme, devenit mai târziu Președinte al Curții, Harlan Stone. Secretarul Perkins s-a plâns, glumind, că „era nesigură în privința modului în care ar trebui elaborat un sistem de securitate socială pe care Curtea să-l accepte”. În răspunsul său, judecătorul Stone nu a părut să râdă la remarcă spusă în glumă, ci mai curând a tratat-o serios. Sfatul său a fost următorul: „*puterea de a impozita este*

²⁸ R (Jackson) v A-G [2006] 1 AC 262 și R (Countryside Alliance) v A-G [2008] 1 AC 719.

suficientă pentru tot ceea ce vrei și tot ce ai nevoie”.²⁹ Sub acoperirea unei remarci într-o discuție în societate, spusă cu un aer amuzat, executivul a cerut o consultație juridică pe care un judecător a oferit-o. Procedând așa, se putea spune că judecătorul Stone nu și-a compromis doar independența individuală – nu exista niciun mod în care să nu poată soluționa, propriu-zis, chestiunea pe cale judiciară – ci și independența instituțională a judecătorilor.

27. A existat o situație asemănătoare atunci când Ministrul de Interne, Charles Clarke *MP*, a ridicat în fața Comitetului restrâns al Camerei Lorzilor privind Constituția problema posibilității ca Lorzii Judecători să se întâlnească cu membri ai executivului pentru a discuta legislația propusă, nu în ultimul rând pentru că executivul să primească indicii de la judecători privind modul în care tribunalele superioare vor aborda legalitatea legislației propuse cu referire la ordinele de control și altele asemănătoare; adică compatibilitatea acestei legislații cu Convenția Europeană a Drepturilor Omului.³⁰ Spre deosebire de întâlnirea Perkins-Stone din Statele Unite, întâlnirile menționate nu au fost considerate, în niciun caz, „ocazii sociale”, ci ocazii private. Așa că ele nu s-ar încadra în domeniul defunctului Regulament *Kilmuir*. Acestea fiind spuse, a fost invocat același principiu: necesitatea de a asigura faptul că judiciarul nu participă la controversele zilei, pentru a nu fi subminată independența judecătorească. Acest lucru era cu atât mai evident cu cât controversa făcea obiectul proiectului legislativ propuse, care era mai mult decât probabil să fie verificat, pe cale judiciară, de Lorzii Judecători de atunci.
28. Fiind solidar cu Ministrul de Interne, Lordul Phillips *CJ* a arătat că „judecătorii trebuie să fie deosebit de atenți pentru a nu părea că complotează împotriva executivului atunci când există probabilitatea de a se pronunța asupra contestațiilor la acțiunile întreprinse de executiv”.³¹ Participând la controversele zilei prin oferirea sau prin existența percepției că oferă consultații pentru executiv despre cum vor fi soluționate cauzele în care acesta din urmă ar putea fi implicat, judecătorii se plasau în afara limitelor; o idee exprimată de Comitetului Camerei Lorzilor privind Constituția, atunci când a conchis că orice sugestie din partea judecătorilor risca „o încălcare inacceptabilă a principiului independenței judiciare. Este esențial ca Lorzii Judecători, ca tribunal de ultimă instanță, să nu fie percepuți ca prejudecând o chestiune ca urmare a comunicărilor cu executivul”.³² Cum putea să nu conchidă un litigant în cadrul procedurilor în care executivul era parte că exista o prejudecată și o lipsă de independență din partea judiciarului, acolo unde chestiunea în discuție era una în care judecătorii supremi au oferit consultații executivului?
29. Aceeași idee poate fi avansată în privința legislativului. În perioada de după adoptarea Legii din 2005, a existat o tendință tot mai mare și, probabil, nu benefică în totalitate, ca

29 Perkins (1946) citat în L. Baum, *ibid.* la 83 – 84.

30 Vezi C. Clarke, Comitetul ales privind Constituția (Examinarea martorilor, 17 ianuarie 2007, Q122ff) <<http://www.publications.parliament.uk/pa/ld200607/ldselect/ldconst/151/7011702.htm>>

31 Lord Phillips, *The Role of the Judge* (26 februarie 2007), așa cum a fost citat în Camera Lorzilor, Comitetul ales privind Constituția, Al șaselea raport al sesiunii 2006-2007 (HL 151) la [96] <<http://www.publications.parliament.uk/pa/ld200607/ldselect/ldconst/151/151.pdf>>.

32 Camera Lorzilor, Comitetul ales privind Constituția, Al șaselea raport al sesiunii 2006-2007 (HL 151) la [97].

membrilor judiciarului să li se ceară să facă declarații în fața comisiilor parlamentare. În principal, parametrii în interiorul cărora judiciarul poate asista asemenea comisii este ușor de înțeles. Judecătorii nu pot, de exemplu, să comenteze cazuri individuale. Ei nu pot comenta chestiuni politice sau de politică publică, ci pot comenta, mai curând, chestiuni legate de consecințele practice ale alegerii unor politici. Cel mai relevant, ei nu pot oferi consultații juridice unor asemenea comisii, tot așa cum nu pot oferi consultații juridice executivului.

30. În mod ironic, există un mecanism legal stabilit de mult timp și, cel puțin justificat, prin care executivul poate obține consultații de natura celor sugerate de Ministrul de Interne, fără a pune în discuție, bineînțeles, independența judecătorească. Secțiunea 4 din Legea comisiei judiciare din 1833 este încă în vigoare și prevede că

Majestatea Sa poate trimite orice alte chestiuni Comitetului. Va fi legal ca Majestatea Sa să trimită pentru audiere sau pentru analiză Comitetului Judiciar menționat orice asemenea chestiuni pe care Majestatea Sa le va considera potrivite; și Comitetul va audia sau analiza aceste chestiuni și o va consulta pe Majestatea Sa în modul menționat.³³

Este surprinzător că nu a fost invocată de Ministrul de Interne; cred că secțiunea a fost utilizată ultima dată în 1857, ca urmare a unei trimiteri din partea Camerei Comunelor. Chestiunea trimisă la Comitetul Judiciar, care era formată din Lordul Cancelar, Lordul *Chief Justice* și cinci Lorzi Judecători, viza „conformitatea acțiunii Camerei Comunelor cu Legea imunității parlamentare din 1770, în ipoteza citării unui membru al Parlamentului în legătură cu un discurs sau cu o procedură la care a participat în Parlament ca pe o încălcare a imunității sale parlamentare”.³⁴ Fără îndoială că era potrivit să trimiți o asemenea întrebare judecătorilor, pentru că mi se pare că acolo nu se putea pune problema judecării unei asemenea chestiuni în fața tribunalelor, de vreme ce se referea la competențele Parlamentului în relația sa cu un membru al Parlamentului, în legătură cu imunitatea sa, o chestiune care nu era de competența tribunalelor.

31. Secțiunea 4 stabilește o marjă discreționară aparent nelimitată și are în vedere, astfel, fără îndoială, un aviz judiciar consultativ privind legalitatea legii propuse sau, chiar, privind modul de elaborare al legii. Dacă o face, rămâne, probabil, o chestiune de competența Comitetului Judiciar în cadrul unei trimiteri bazate pe secțiunea 4. Însă, dacă o face, s-ar putea spune, pe bună dreptate, că acest fapt va submina independența instituțională a judiciarului? Se poate susține că nu o va face, pentru că judecătorii din cadrul Comitetului își vor îndeplini o funcție stabilită la nivel constituțional și legal, nu ca judecători, ci în calitatea lor de Consilieri ai Coroanei – ei vor purta o pălărie non-judiciară. Fără îndoială, ei nu vor pune în discuție independența instituțională a judiciarului, deși ar putea fi dificil să pui în acord acest lucru cu principiile invocate pentru a justifica separația puterilor în Legea din 2005. Probabil că trecutul are ceva de oferit pentru viitorul nostru constituțional. Dacă Legea din 1833 poate produce, în mod justificat, efectul încălcării separației puterilor, ea ar împiedica orice judecător

33 <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/Will4/3-4/41/section/4>

34 *Re Parliamentary Privilege Act 1770* [1958] 1 WLR 151 <<http://www.bailii.org/uk/cases/UKPC/1958/1.html>>

care a activat în cadrul Comitetului să judece vreun caz pentru a soluționa contestațiile juridice relevante: ar fi o chestiune de independență individuală.

32. Făcând un scurt înconjur al principiului independenței judecătorești, mă voi întoarce ca să analizez abordarea pe care judecătorii ar putea s-o aibă în lumea de după adoptarea Legii din 2005.

(4) Implicarea judiciarului după Legea reformei constituționale din 2005

33. Situația în care ne aflăm în prezent este foarte diferită de cea în care a fost stabilit și abrogat Regulamentul *Kilmuir*. Diferența fundamentală constă în faptul că din 2005, Constituția noastră nescrisă a avut o bază mai formală, în special în măsura în care este vizată independența judecătorilor. În locul comitetul judiciar a Camerei Lorzilor, avem Curtea Supremă, care este separată de legislativ. Lordul Cancelar nu mai este capul judiciarului; acest rol îi revine acum Lordului *Chief Justice*. Totuși, Lordul Cancelar rămâne răspunzător de reprezentarea judiciarului în relațiile cu executivul și cu legislativul³⁵, deși Lordul *Chief Justice* are dreptul de a face prezentări în fața Parlamentului³⁶, un drept care nu a fost exercitat până acum.
34. Comentariul judiciar este făcut acum nu doar în absența Regulamentului *Kilmuir*, ci într-un mediu în care independența judecătorească și separația puterilor a devenit, mai clar, un aspect al cadrului nostru constituțional, și unde nu mai există mijloacele de altădată ale comentariului judiciar apărut prin intermediul unor mecanisme constituționale stabilite, în care judecătorul putea purta o pălărie de legislator. Astfel, reformele din 2005 au diminuat numărul căilor prin intermediul cărora judiciarul putea participa la dezbaterile publice, iar pe căile rămase trebuie să se avanseze, aproape inevitabil, prea mult. Confrunțați cu acest context schimbat, în ce măsură pot și trebuie să contribuie judecătorii la dezbaterile publice? În ce măsură o pot face, fără să prejudicieze independența judecătorească?
35. Bineînțeles, judecătorii ar trebui să fie foarte atenți atunci când dezbat în mod public, extra-judiciar, controversalele zilei. Atenți nu doar în privința alegerii subiectului, dar și în privința modului în care sunt formulate contribuțiile lor la o dezbatere publică. Dacă aleg să fie curajoși, ca să-l citez din nou pe Sir Humphrey, nu ar trebui să-i surprindă o reacție robustă din partea executivului sau a legislativului – sau din partea celei de-a patra puteri – presa. Și va fi greu să te retragi sub paravanul independenței judecătorești și să te plângi de natura sau de tonul reacțiilor.
36. Însă lucrurile merg mult mai departe. Este inadecvat ca politicienii să critice în mod public hotărârile judecătorilor sau, mai rău, pe judecători în persoană în legătură cu exercitarea funcției lor judiciare. În cadrul tribunalului, judecătorii trebuie să hotărască adesea care este dreptul, inclusiv dacă miniștrii sau alți membri ai executivului și-au îndeplinit obligațiile legale. Procedând astfel, judecătorii aplică dreptul așa cum îl înțeleg, iar acest fapt presupune adesea să se verifice dacă s-a

35 Legea privind reforma constituțională din 2005, s1 și s3.

36 Legea privind reforma constituțională din 2005, s5.

respectat voința Parlamentului, așa cum a fost exprimată în legislație. Este greșit, în principiu, subminându-se preeminența dreptului, și pur și simplu incorect pentru judiciar ca politicienii să critice judecătorii atunci când își exercită funcția judiciară. Miniștrii pot spune că nu sunt de acord sau că regretă hotărârea; miniștrii pot contesta hotărârea; miniștrii pot propune legi în fața Parlamentului care să modifice hotărârea. Însă ei nu ar trebui să o critice. Iar judecătorul vizat nu ar trebui să le dea replica, pentru că este incorect; iar dacă le răspunde, consecința este inacceptabilă și mai compromițătoare.

37. Respectul reciproc dintre judecători și politicieni este esențial. Însă așa cum o scoate în evidență cuvântul „reciproc”, este un proces bidirecțional: fiecare trebuie să respecte domeniul celuilalt și să nu-l încalce. Dacă judecătorii critică politica guvernamentală prin discursurile lor, nemulțumirile lor atunci când miniștrii îi critică în mod public pe judecători vor suna, în mod inevitabil, mai curând nesincer. Un judecător abia dacă se poate plânge că miniștrii îl critică pentru felul în care își îndeplinește munca, dacă îi critică pe miniștri pentru modul în care își îndeplinesc munca. Și dacă se atacă în public, membrii corpului judecătoresc și membrii celorlalte două ramuri ale guvernării se vor submina reciproc și, în mod inevitabil, vor submina constituția din care toți reprezintă o parte fundamentală și pe care se bazează democrația, preeminența dreptului și întreaga noastră societate.
38. Astfel, și judecătorii trebuie să fie atenți atunci când se pronunță tranșant în afara curții cu privire la chestiuni care ar putea ajunge mai târziu pe rolul instanței lor. Asemenea remarci pot conduce la recuzări judiciare de tipul celei a judecătorului Scalia, pentru că părțile consideră că independența individuală a judecătorului este compromisă în procedurile ulterioare în care pot apărea chestiunile în discuție. O serie de comentarii tranșante pe marginea unui subiect sau, la modul general, pe marginea unor subiecte, pot pune la îndoială independența instituțională a judecătorilor. Este, fără îndoială, o linie fină, însă este nevoie de atenție pentru ca aceasta să nu fie încălcată.
39. Spunând asta, sunt foarte conștient de faptul că pot fi învinuit că am fost prea îndrăzneț eu însumi în unele discursuri. Anul trecut, de exemplu, am dezbătut natura suveranității Parlamentului și am respins ideea că tribunalele ar trebui să anuleze legile. Am mai sugerat că suveranitatea Parlamentului constituia un principiu bine-stabilit și că nu era ceva care să poată fi alterat în mod unilateral de tribunale. Exprimând aceste idei, am intrat într-o zonă a controversei și a dezbaterii de drept constituțional și academice. Este o temă cu privire la care tribunalele nu au hotărât în mod definitiv, pentru că tribunalele din Regatul Unit nu au abordat scopul și câmpul de aplicare a ceea ce este descris în secțiunea 1 a Legii din 2005 ca „principiul constituțional efectiv al preeminenței dreptului”. Exprimând o opinie, am subliniat că nu mi-am spus ultimul cuvânt cu privire la această temă, urmând exemplul Lordului Walker de Gestingthorpe, care a ținut o prelegere privind regula din *Hastings-Bass*³⁷ la Facultatea de Drept a King’s College în 2002³⁸.
40. Dacă într-un caz a fost ridicată o problemă cu privire la care un judecător și-a exprimat o

37 *Re Hastings-Bass* [1975] Ch 25

38 (2002) 13 King’s College Law Journal 173

opinie în afara curții, tribunalul va trebui să o analizeze și să o rezolve în conformitate cu argumentele prezentate de părți. Opinia mea despre suveranitatea Parlamentului rămâne aceeași. Însă există argumente de ordin legal și constituțional care operează în sens contrar, iar dacă mă voi confrunta cu această problemă, o voi rezolva pe baza argumentelor. Dincolo de toate, nu este nemaifântănit pentru un judecător să decidă ca judecător, în recurs, o problemă juridică pe care a decis-o în primă instanță. Asta i s-a întâmplat Lordului Phillips la Camera Lorzilor, la scurt timp după ce a ajuns acolo, în calitate de Lord Judecător senior – și a decis că nu a avut dreptate într-o problemă decisă cu câțiva ani mai devreme, în calitate de Lord *Chief Justice* la Curtea de Apel³⁹. Într-adevăr, nu a trecut chiar atât de mult timp de când judecătorii puteau judeca recursuri în spețe pe care le-au judecat în primă instanță. În această privință, unul din cazurile mele favorite este *Martindale v. Falkner*⁴⁰, decis în 1846. În prima instanță, judecătorul Maule a hotărât în favoarea reclamantului. În cadrul recursului formulat de reclamat, Președintele Tindal a confirmat soluția judecătorului Maule. Judecătorii Cresswell și Erle au confirmat și ei hotărârea primei instanțe. Singurul judecător disident a fost judecătorul Maule, care ar fi admis recursul, pentru că a greșit în primă instanță. Atitudinea sa demonstrează independența fără complexe – sau chiar, îndrăznesc să spun, curajoasă – pe care lumea o așteaptă de la judecători.

41. Cineva ar putea să plaseze, de asemenea, pe terenul curajului, prelegerea *F.A. Mann* recentă a Lordului Sumption, intitulată *Judicial Political Decision-Making: The Uncertain Boundary*⁴¹, în care a pus la îndoială amploarea cu care judecătorii s-au considerat competenți, în ultimii douăzeci de ani, să interfereze în deciziile executivului. Sir Stephen Sedley, care s-a retras recent de la Curtea de Apel, a publicat recent o critică detaliată a acestei opinii în *London Review of Books*. Cu siguranță, s-a născut o controversă. Una dintre ideile pe care le emite Sir Stephen este că prelegerea Lordului Sumption „prejudiciază reputația judiciarului și încrederea în drept”⁴².
42. Această idee ar putea fi combătută cu faptul că Lordul Sumption nu era membru al corpului judecătoresc atunci când a ținut prelegerea. Totuși, numirea sa la Curtea Supremă fusese anunțată, însă acesta încă nu depusese jurământul de judecător. Prin urmare, se putea susține că era liber să comenteze tot ce dorea. Pe de altă parte, îl considera *equity* ca fiind, deja, judecător, pe baza cazului *Walsh v. Lonsdale*⁴³, în sensul în care el se afla între încheierea și realizarea contractului? Ca fost judecător, Sir Stephen considera, fără îndoială, că era liber să comenteze cum dorea. Totuși, nici această idee nu este chiar atât de simplă cum pare la prima vedere: Sir Stephen funcționează ca judecător *part time* la Curtea de Apel – putem accepta că există o regulă pentru judecătorii *full time* și o altă regulă pentru judecătorii *part time*?
43. Un alt exemplu recent demn de menționat este un discurs ținut în luna noiembrie de Lady Hale⁴⁴. În discursul ei de deschidere de la Conferința Anuală a Federației

39 *Vezi R v G* [2010] 1 AC 43 care anulează *R v K* [2008] QB 827

40 (1846) 2CB 706

41 < http://www.legalweek.com/digital_assets/3704/MANNLECTURE_final.pdf >

42 S. Sedley, *Judicial Politics*, *London Review of Books*, vol 34. nr. 4 (23 februarie 2012) 15 – 16.

43 (1882) 21 Ch D 9

44 Lady Hale, judecătoare, a fost Președintele Curții Supreme a Regatului Unit din 2017 până în 2020 (nota tr.).

Centrelor de Drept, ea a descris unele aspecte ale reformelor privind asistența juridică propuse de Guvern ca fiind „fundamental greșite”⁴⁵, iar pe altele ca reprezentând o „falsă economie”⁴⁶. Asemenea comentarii intră pe terenul politicii guvernamentale și întră, într-adevăr, într-un aspect deosebit de controversat de politică publică. Ca atare, se poate susține, în ciuda avertismentului manifestat de Lady Hale la începutul discursului ei – ceva de genul că judecătorii nu trebuie să critice politica guvernamentală⁴⁷ – că un asemenea comentariu era inadecvat.

44. Cu toate acestea mi se pare că, deși a fost curajoasă, baroneasa Hale putea să exprime ideile pe care le-a exprimat. Consider că judecătorii pot comenta în mod public chestiuni care țin de esența funcționării puterii judecătorești. În unele circumstanțe, s-ar putea spune că ține de obligația lor. În trecut, ar fi fost mai ușor s-o facă în timp ce-și puneau pălăriile de legislator în Camera Lorzilor sau prin intermediul Lordului Cancelar. Însă vremea aceea a trecut. Comentariul public referitor la administrarea corespunzătoare a justiției, o excepție acceptată de la Regulamentul *Kilmuir*, este mai important acum decât era atunci când era în vigoare Regulamentul. Ca orice drept important, acesta ar trebui exercitat cu atenția cuvenită, acceptându-se faptul că în dezbaterăa unei politici publice cu guvernul, guvernul poate răspunde în mod corespunzător, iar într-o asemenea dezbateră, Parlamentul are întotdeauna ultimul cuvânt – cel puțin dacă opinia exprimată în prelegerea mea, menționată mai sus, este corectă.

(5) Principiile posibile

45. Foarte multe despre curaj și atenție. Care ar putea fi principiile incidente?
46. În primul rând, mi se pare corect ca judecătorii să fie liberi să comenteze extra-judiciar, cu înțelepciunea și cu experiența lor, o gamă largă de subiecte. Procedând așa, ei joacă un rol educativ. În domenii ca cel al principiilor constituționale, misiunea și independența judecătorilor, funcționarea sistemului juridic și accesul la justiție, și în alte chestiuni juridice importante, acest rol nu poate fi subestimat.
47. În al doilea rând, orice comentariu ar trebui făcut după o analiză atentă a impactului pe care l-ar putea avea asupra independenței judecătorești, sub ambele ei aspecte. Ar trebui evitate situații ca cea a judecătorului Scalia, tot așa cum ar trebui evitate situații ca cea a lui Harlan Stone.
48. În al treilea rând, judecătorii ar trebui să aibă în vedere efectul opiniilor exprimate asupra judiciarului în general. Revendicarea independenței instituționale de către judiciar depinde parțial de poziția și de reputația sa instituțională. Un judecător poate

45 B. Hale, Discursul de deschidere de la Conferința Anuală a Federației Centrelor de Drept, (2011) (http://www.supremecourt.gov.uk/docs/speech_111125.pdf) la 5.

46 B. Hale *ibid* la 3.

47 B. Hale, *ibid* la 1, „Nu este un rol potrivit pentru judecători să atace politica guvernamentală. Dacă Guvernul actual decide că soluția corectă pentru problema deficitului bugetar masiv este tăierea masivă din cheltuielile publice, este o chestiune care ține de marja lui discreționară și că opoziția loială Majestății Sale se poate opune dacă consideră necesar. Rolul judecătorilor loiali Majestății Sale este să decidă disputele care apar în acest sens în conformitate cu legea”.

considera o anumită afirmație ca fiind justificată și poate fi pregătit să primească orice critică ulterioară, însă efectul asupra judiciarului poate să o facă, în general, nepotrivită. Este inevitabil dezacordul judecătorilor în privința unei chestiuni constituționale sau de politică publică, atunci când judecă cauze, și poate fi inevitabil și în afara curții (e.g., atunci când se prezintă în fața unei comisii parlamentare). Totuși, sugerez că este nepotrivit ca aceste dezacorduri să apară frecvent în mod voluntar. Dacă apare un asemenea dezacord, acesta ar trebui argumentat cât mai complet, așa cum cred că s-a desfășurat dezbaterea *Sumption-Sedley*.

49. Legea din 2005 prevede clar faptul că Lordul *Chief Justice* este la vârful judiciarului englez și al Țării Galilor, și așa fi crezut că trebuia să existe circumstanțe excepționale pentru ca un judecător să-și exprime opiniile în afara curții, cu privire la o politică publică sau la o chestiune de drept incompatibilă cu poziția sa. Bineînțeles, în mod obișnuit, acesta este un comandament de autolimitare de vreme ce, cu excepția cazurilor în care nu compromit judiciarul, judecătorii sunt independenți și liberi să-și exprime opiniile, așa cum a acceptat-o până și Lordul Kilmuir.
50. În al patrulea rând și mai precis, judecătorii trebuie să analizeze cu atenție modul în care o opinie despre chestiunile controversate din punct de vedere politic poate afecta separația puterilor sau deferența pe care și-o datorează cele trei puteri ale statului. S-ar putea spune, de exemplu, că o opinie pătrunde pe un teritoriu interzis și, dacă este așa, că poate fi justificată pe baza faptului că se încadrează în câmpul corespunzător al discursului judiciar public? Și dacă poate fi justificată, este opinia exprimată în termeni potriviți pentru un judecător care intră în arenă în calitatea sa non-judiciară? Aceleași considerente apar atunci când membrii executivului sau ai legislativului solicită comentarii de la judecătorii în funcție. Deferența și separația puterilor pot pretinde reticență.
51. În al cincilea rând, judecătorii ar trebui să analizeze atent care le este publicul și care este impactul comentariilor lor asupra acestuia și asupra oricărui alt public mai larg, inclusiv asupra media. Ar putea acest impact sau posibil impact să le pună la îndoială independența și abilitatea de a-și exercita rolul fundamental de a face dreptate în conformitate cu dreptul? Ar putea pune la îndoială independența judiciară? În particular, dacă un judecător își propune să dezbată o idee care ar putea ajunge ulterior pe rolul curții, el trebuie să aibă grijă să precizeze că mintea judiciară nu este o minte încuiată.
52. În al șaselea rând, iar aici sunt de acord cu judecătorul Mason, judecătorii nu ar trebui să caute publicitate în propriul interes sau să-și utilizeze „funcția ca o trambulină pentru o cauză (oricât de lăudabilă ar fi ea)”⁴⁸.
53. În al șaptelea rând, există o mulțime de discursuri judiciare. Mă întreb dacă nu devalorizăm moneda sau dacă nu lăsăm jos, din greșeală, masca judiciară. În lumina faptului că așa putea fi catalogat un ofensator în serie, probabil că, dacă voi spune mai puține despre această chestiune, va fi mai bine.
54. În opinia mea, extinderea comentariului judiciar la o gamă largă de chestiuni legale și constituționale, prin discursuri, prelegeri și articole, aduce cu sine mai multe beneficii

48 Mason, *ibid*.

decât inconveniente, însă pretinde mai multă atenție, circumspecție, rațiune și chiar autolimitare, atunci când analizezi dacă trebuie să vorbești, ce vorbești și cum o spui. Ea mai pretinde o înțelegere din partea tuturor celor vizați privind limitele rezonabile în interiorul cărora poate fi făcut un comentariu. Aceste limite beneficiază acum de o atenție mai mare ca în trecut, drept consecință a Legii din 2005.

55. Un rezultat al acestei Legi a fost acela că a pus în evidență natura și importanța independenței judecătorilor și necesitatea unei analize atente din partea tuturor celor trei puteri ale statului în legătură cu modul în care poate fi menținută independența. În cel mai bun caz, comentariile extra-judiciare făcute în contextul unor discursuri sau al unor prelegeri contribuie la menținerea acestei independențe; în cel mai rău caz, ele riscă să o submineze. Iată de ce este necesară vigilența.
56. Vă mulțumesc.